

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2026 / Ocak Ayı Türk Dünyası Gündemi

 turkmer.sakarya.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı - Azerbaycan - Kazakistan - Özbekistan -
Kırgızistan - KKTC - Macaristan - Türkmenistan

Azerbaycan Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Aliyev Ortak Askeri Tatbikat Çağrısını Yineledi

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev 6 Ocak'ta katıldığı televizyon programında, Türkiye ile karşılıklı askeri yardımı da kapsayan müttefiklik formatında iş birliği yürüttüklerini belirterek, “Ailemiz olan Türk devletlerinin bu alanda da iş birliğine başlaması iyi olur” dedi.

Aliyev, TDT'nin Gebele'deki Zirve Toplantısı'nda bu yıl Azerbaycan'da üye ülkelerin ortak askeri tatbikat düzenlenmesini teklif ettiğini hatırlatarak, şu ifadeleri kullandı:

“Kanaatimce buna ihtiyaç var. Biz üye ülkelerle ikili formatta askeri tatbikatlar yapıyoruz. Elbette en çok Türkiye ile ancak diğer ülkelerle de. Fakat ortak askeri tatbikatların düzenlenmesinin hem büyük bir sembolik anlamı olabilir hem de pratik açıdan buna ihtiyaç var. Görüyorum ki; bugünkü dünyada ‘uluslararası hukuk’ denilen bir mesele yoktur. Bunu herkesin unutmaması gerekir. Güç vardır, iş birliği vardır, müttefiklik vardır, karşılıklı destek vardır. Elbette herkes hak yolunda olduğundan emin olmalıdır. Hiçbir ülke, hiçbir lider haksız bir iş yapmamalı, hiçbir ülkenin toprak bütünlüğüne göz dikmemeli, hiçbir ülkeyi işgal etmemelidir.”

Ermenistan'dan ABD'ye Zengezur Koridoru Hissesi

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanlığı'ndan 14 Ocak'ta yapılan açıklamaya göre Zengezur koridorunda Ermenistan ABD'ye yaklaşık dörtte üç oranında hisse verecek.

Koridorun hayata geçirilmesi için kurulacak "TRIPP (the Trump Route for International Peace and Prosperity) Kalkındırma Şirketi"nin yüzde 74 hissesinin ABD'ye verileceği duyuruldu. Şirketin koridorda demiryolu ve karayolu inşa edeceği, Ermenistan ve Azerbaycan hükümetleri arasında da iş birliği için çalışacağı ifade edildi. Ayrıca Ermenistan'ın egemenliğine de saygı duyacağı kaydedildi.

Azerbaycan'da “Kanlı Ocak” Anıldı

Azerbaycan'da 20 Ocak'ta hayatını kaybeden vatandaşlar anıldı.

“Kara Ocak” (Qara Yanvar) olarak da bilinen 20 Ocak 1990 olayları, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) dağılma sürecinde Azerbaycan Milli Azatlık Hareketi'nin en kritik aşamalarından birini teşkil etmektedir. Bu olaylar, sadece bir toplumsal trajedi değil, aynı zamanda Azerbaycan'ın egemenlik arayışında belirleyici bir siyasi kırılma noktası olarak görülmektedir.

20 Ocak 1990 askeri müdahalesi, Azerbaycan'ın SSCB ile olan bağlarını koparan ve bağımsızlık sürecini “geri dönülemez” noktaya taşıyan olay olarak görülmektedir.

Ermenistan Dış İstihbarat Servisi: 2026'da Azerbaycan'la askeri gerilim riski düşük ihtimal

Ermenistan Dış İstihbarat Servisi 20 Ocak'ta yayınladığı raporda, 2026 yılında Azerbaycan ile askeri gerilim riskinin düşük ihtimal olduğunu belirterek, Ermenistan'ın Türkiye ve Azerbaycan ile ulaşım bağlantılarının yeniden tesis edilmesinin bölgenin rekabet gücünü ve uluslararası cazibesini artıracığını açıkladı.

Bölgesel ulaşım altyapılarının açılması konusunda devam eden süreçlerde ilerleme kaydedileceği vurgulanan raporda, Ermenistan'ın komşularıyla ikili bağlantı girişimlerinin daha büyük bölgesel ekonomik projeleri destekleyeceği aktarıldı.

Aliyev-Pezeşkiyan Görüşmesi

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, 31 Ocak'ta bir görüşme gerçekleştirdi.

Aliyev, bölgedeki gelişmelerden endişe duyduklarını ifade ederek, Azerbaycan'ın gerginliğin azaltılmasına katkı sunmaya hazır olduğunu vurguladı. ABD geriliminin müzakere ve uzlaşi yoluyla çözülmesinden yana olduklarını belirtti.

Pezeşkiyan ise Aliyev'in yapıcı tutumu dolayısıyla teşekkür etti. Görüşmede ayrıca, gelecekte atılabilecek ortak adımlar hakkında görüş alışverişinde bulunulurken, temasların sürdürülmesi konusunda mutabakata varıldı.

Kazakistan Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kazakistan'ın Petrol Tankerine İHA Saldırısı

Kazakistan makamları, Hazar Boru Hattı Konsorsiyumu'na (CPC) ait terminaller yakınlarında petrol sevkiyatı için kiralandan "Matilda" adlı tankerin 13 Ocak'ta saldırıya hedef olduğunu açıkladı. Olay, bölgede enerji güvenliğine ilişkin endişeleri yeniden gündeme getirdi.

KazMunayGaz tarafından yapılan açıklamada, saldırı sonrası gemide bir patlama yaşandığı, ancak şans eseri yangın çıkmadığı ve mürettebatın zarar görmeden kurtulduğu belirtildi. İlk incelemelerde gemide ciddi bir yapısal hasar tespit edilmezken, teknik kontroller ve risk analizlerinin sürdüğü bildirildi.

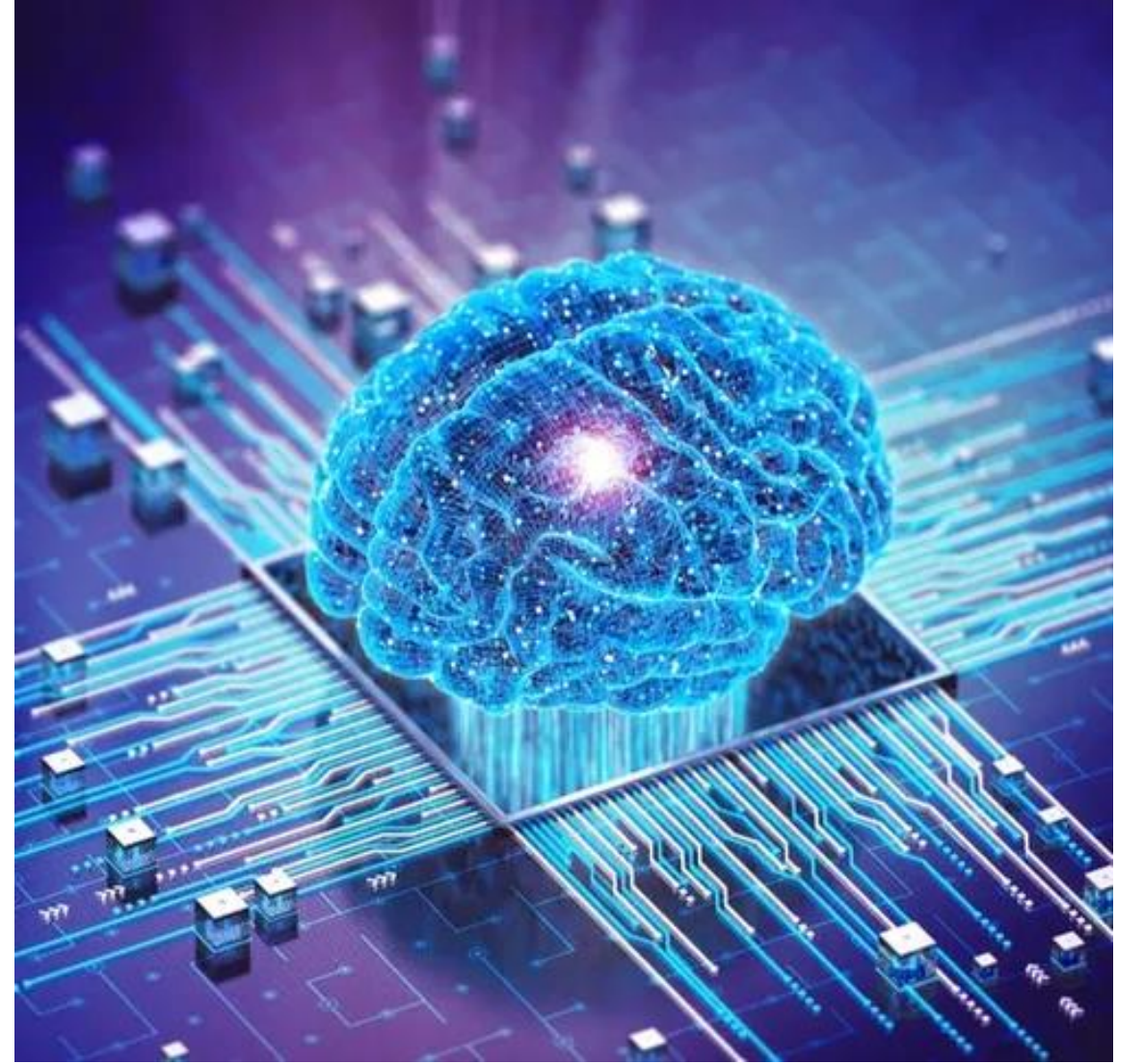
Yetkililer, söz konusu olayın CPC hattına yönelik ilk tehdit olmadığını vurguladı. Daha önce Kasım 2025'te Ukrayna kaynaklı bir saldırı nedeniyle CPC'nin bir terminali geçici olarak devre dışı kalmış, bu durum Kazakistan'ın petrol üretimini kısmasına yol açmıştı.

Kazakistan'dan Yapay Zeka Kanunu: İnsan Merkezli Yapay Zeka Devri Başladı

19 Ocak'ta Kazakistan, yapay zeka teknolojilerinin kullanımını düzenleyen kapsamlı bir yeni kanunu kabul ederek bireysel hakları devlet politikasının merkezine aldı. Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev liderliğindeki dijital dönüşüm hamlesi kapsamında yürürlüğe giren düzenleme; algoritmik şeffaflık, kişisel ve biyometrik veri güvenliği, ayrımcılığın önlenmesi, içerik denetimi ve telif hakları gibi alanlarda sıkı standartları getirmektedir.

Kanunla birlikte kullanıcıların bilgilendirilmesi, otomatik karar süreçlerine itiraz hakkı, yapay zekanın ayrımcı ve manipülatif kullanımının yasaklanması ve uygunsuz içerik üretiminin sınırlandırılması öngörülmektedir. Ayrıca telif haklarının yalnızca insan emeği bulunan içerikler için geçerli olacağı hükmüne karar verilmiştir. Böylece Kazakistan, insan haklarına dayalı ve güvenli yapay zeka yaklaşımını resmileştirmiştir.

Kazakistan'da Tek Meclisli Parlamentaoya Geçildi

Kazakistan, 20 Ocak'ta tek meclisli sisteme geçerek yeni parlamentonun adını “Kurultay” olarak belirledi. Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, halkın bu sistemi desteklediğini ve “Kurultay” adının tarihsel bir devlet sembolü taşıdığını ifade etti.

Yeni parlamentonun 145 sandalyeden oluşacağı, Meclis Başkanının 3 yardımcısının bulunacağı ve komite sayısının 8'i gemeyeceğı açıklandı. Cumhurbaşkanı kotası kaldırıldı ve bazı üst kurulların üyelerinin atamaları yalnızca meclis onayına bağlandı. Milletvekilleri nispi seçim sistemiyle seçilecek, parlamentoya giriş için yüzde 5 barajı uygulanacak.

Ayrıca tek meclisli sisteme geçiş için yeni bir Anayasa hazırlanacağı duyuruldu.

Kazakistan ve İsrail Arasında Ekonomik İş Birliği

İsrail Dışişleri Bakanı Gideon Saar, 27 Ocak'ta Astana'ya gelerek Kazakistan Dışişleri Bakanı Yermek Koşerbayev ile görüştü. Görüşmede ticaret, yatırım, inovasyon ve insani alanlarda iş birliğinin genişletilmesi ile bölgesel gündemdeki güncel konular ele alındı.

Taraflar; kamu diplomasisi, diplomatik personelin eğitimi ve ulusal pasaport sahibi vatandaşların vizesiz seyahatine yönelik anlaşma yapılmasına dair çeşitli belgeleri imzaladı. Basın toplantısında Koşerbayev, 2025'in Ocak-Kasım döneminde ticaret hacminin 162 milyon dolar olduğunu, son 20 yılda İsrail'den Kazakistan'a yaklaşık 500 milyon dolar yatırım geldiğini açıkladı. Saar ise Kazakistan'ı güvenilir ortak olarak gördüklerini ifade etti.

Kazakistan'dan 1 Milyar Dolarlık Yatırım Planı

30 Ocak tarihinde yayınlanan habere göre; Kazakistan Millî Fonu, madencilik ve petrol dışı alanlara odaklanarak yaklaşık 1 milyar dolarlık yüksek teknoloji yatırımını gündemine aldı. Kazakistan Merkez Bankası Başkan Yardımcısı tarafından Senato'da yapılan sunumda, yatırımların ağırlıklı olarak Kazakistan'da olmak üzere Türkistan ve Kafkasya ülkelerini de kapsayacağı, dijitalleşme ve yapay zeka, lojistik, sağlık, eğitim, tarım ve dijital altyapı gibi alanlara yönlendirileceği belirtildi.

Fonun %70'inin ülke içindeki projelere ayrılması, kalan kısmın bölge ülkelerine aktarılması planlandı. Ayrıca Cerberus, Brookfield ve Ashmore ile iş birliğine yönelik mutabakatlar imzalanarak uluslararası yatırımcıların sürece dahil edilmesi hedeflendi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Cumhurbaşkanı Erhürman'dan Çözüm İklimi Çağrısı

KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman, 6 Ocak'ta yaptığı açıklamada, Kıbrıs sorununda çözüm isteyen herkesin sadece sözle değil, somut eylemlerle de çözüm için uygun bir iklimin yaratılmasına katkı sağlaması gerektiğini vurguladı.

Erhürman, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) Lideri Nikos Hristodulidis'in yeni yıl mesajına atıfta bulunarak, çözüm iradesinin yalnızca masada konuşmakla değil, masa dışında yapılan ve yapılmayan adımlarla da ölçülmesi gerektiğini belirtti. Bu yaklaşımın, Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rumların eşit ortak olarak kabul edilmesini ve sürdürülebilir bir çözüm ortamı oluşmasını destekleyeceğini ifade etti.

Dışışleri Bakanlığı'ndan GKRY'nin AB Konseyi Dönem Başkanlığını Devralmasına İlişkin Açıklama

KKTC Dışışleri Bakanlığı, 9 Ocak'ta yaptığı açıklamada, GKRY'nin Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığını devralmasını, Avrupa Birliği'nin Kıbrıs konusunda taraflı ve çarpık yaklaşımının yeni bir örneği olarak değerlendirdi. Açıklamada, Kıbrıs Türk halkının sistematik biçimde yok sayılmasının yalnızca siyasi bir adaletsizlik değil, aynı zamanda AB'nin kendi değerleriyle çeliştiği vurgulandı.

Bakanlık, AB'nin bu tutumu sürdürmesi hâlinde Birlik kurumlarının Kıbrıs Türk halkı nezdinde itibar görmesinin mümkün olmayacağını belirtti. Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliği ile eşit uluslararası statüsünün çözümün temel şartı olduğuna dikkat çekti.

Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş Vefatının 14'üncü Yıl Dönümünde Törenle Anıldı

14 Ocak'ta KKTC'nin Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, vefatının 14'üncü yılında Lefkoşa'da anıt mezarı başında düzenlenen törenle anıldı. Törene ailesi ve çok sayıda devlet yetkilisi ile vatandaşlar katıldı.

Cumhurbaşkanı Erhürman konuşma yaparak Denktaş'ın Kıbrıs Türk halkının direnci ve adanmışlığının simgesi olduğunu vurguladı.

Dr. Fazıl Küçük 42'nci Ölüm Yıl Dönümünde Törenle Anıldı

15 Ocak'ta KKTC'de Dr. Fazıl Küçük, ölümünün 42'nci yıl dönümünde Lefkoşa'da düzenlenen törenlerle anıldı. Anıttepe'deki kabri başında yapılan törene siyasi protokol, devlet yetkilileri ve Küçük'ün ailesi katıldı.

Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman yaptığı konuşmada Dr. Küçük'ün Kıbrıs Türk halkının özgürlük ve varoluş mücadelesinin simgesi olduğunu vurguladı.

Erhürman, Hristodulidis ve BM Temsilcisi Cuéllar ile Üçlü Görüşme

KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman, 28 Ocak'ta GKRY lideri Nikos Hristodulidis ve Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi Maria Angela Holguín Cuéllar ile bir araya geldi.

Lefkoşa ara bölgedeki BM konutunda gerçekleşen görüşmede taraflar, Kıbrıs sorununa ilişkin ön müzakere sürecinde diyalog ve güven artırıcı önlemlerin önemini vurguladı. İleriye dönük somut müzakerelere zemin hazırlamak üzere öneriler paylaştı. Görüşmenin ardından yapılan ortak açıklamada, tarafların güven artırıcı girişimlerin ele alınmasına devam edeceği belirtildi.

Kırgız Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kırgızistan Heyeti, Türkiye'nin Organize Sanayi Bölgesi Deneyimlerini İnceledi

13 Ocak tarihinde Kırgızistan Ticaret ve Sanayi Odası heyeti, Türkiye'nin sanayi bölgesi yönetimindeki tecrübelerinden faydalanmak ve iş birliği olanaklarını değerlendirmek amacıyla İzmir'deki İzmir Tekeli Organize Sanayi Bölgesi'ni (İTOB) ziyaret etti.

Kırgızistan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Temir Sariev'in de yer aldığı ziyarette, Türkiye'nin Organize Sanayi Bölgesi (OSB) modeli üzerinden stratejik görüşmeler gerçekleştirildi.

Ziyaretin sonunda, Türkiye'deki OSB yönetim modelinin Kırgızistan'daki sanayi bölgelerinin geliştirilmesinde, yatırım süreçlerinin hızlandırılmasında ve üretim standartlarının yükseltilmesinde kritik bir referans teşkil ettiği vurgulandı.

Türkiye ve Kırgızistan Arasında Stratejik Yatırım Görüşmesi

14 Ocak tarihinde Kırgızistan Dışışleri Bakan Yardımcısı Meder Abakirov ile Türkiye'nin Kırgızistan Büyükelçisi Mekin Mustafa Kemal Ökem, ikili yatırım olanaklarını ve planlanan devlet ziyaretlerini değerlendirmek üzere bir araya geldi. Dışışleri Bakanlığı tarafından paylaşılan bilgilere göre, görüşmenin odağını ticari ve ekonomik iş birliğinin güçlendirilmesi oluşturdu.

Görüşme sırasında Türk diplomat, Türkiye'deki iş çevrelerinin Kırgızistan'da çeşitli projeleri hayata geçirme konusundaki kararlılığını ifade etti. Taraflar, Türk sermayesinin Kırgızistan ekonomisine kazandırılması amacıyla uygun hukuki ve ekonomik koşulların tesis edilmesi noktasında mutabık kaldı.

Kırgız Giyim Sektöründe Pazar Erişimi Sorunları Ele Alındı

16 Ocak tarihinde Kırgızistan Meclisi Jogorku Keneş bünyesindeki "Ala-Too" milletvekili grubu, hazır giyim sektörü temsilcileri ve devlet yetkililerini bir araya getiren bir toplantı düzenledi. Toplantıda, Kırgız hazır giyim üreticilerinin Rusya pazarına erişimde yaşadığı kısıtlamalar ve küresel çevrim içi satış platformlarıyla entegrasyon süreçlerindeki teknik zorluklar temel gündem maddesi olarak değerlendirildi.

Milletvekili Nilufar Alimcanova, yerli üretimin tek bir pazara bağımlılıktan kurtarılması için kapsamlı stratejilerin hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etti. Görüşmelerin neticesinde "Ala-Too" grubu üyeleri, Bakanlar Kurulundan sektöre yönelik imtiyazlı kredilendirme olanaklarının sağlanması ve alternatif ihracat pazarlarının oluşturulması hususunda somut adımlar atılmasını talep etti.

Kırgızistan ve Özbekistan Arasında Deri Sanayisi İş Birliği Girişimi

21 Ocak tarihinde Kırgızistan Ekonomi Bakanlığı'nın Özbekistan'daki ticaret temsilcisi Bakay Akbaraliyev ile "Uzcharmsanoat" Derneği yönetimi arasında, deri ve ayakkabı sanayisinde stratejik iş birliği imkânlarını değerlendirmek üzere bir görüşme gerçekleştirildi. Ekonomi Bakanlığı basın servisi tarafından servis edilen bilgilere göre, görüşmelerde sektörel entegrasyonun derinleştirilmesi hedeflendi.

Müzakerelerin temel eksenini, Kırgızistan menşeli işlenmemiş ve yarı işlenmiş derilerin Özbekistan pazarına ihracı oluşturdu. Özbekistan tarafı, Kırgızistan'dan hammadde tedarikine yönelik ilgisini teyit ederek, ticari sürecin somut adımlarla başlatılması konusundaki kararlılığını ifade etti.

Kırgızistan'da Vergi Yönetiminde Dijital Dönüşüm: "Salıq Kuzöt" Platformu Devreye Alındı

30 Ocak tarihinde, Kırgızistan Devlet Vergi Hizmeti Başkanı Almambet Şıkmamatov, tüm vergi verilerini tek bir merkezde birleştiren yeni dijital platformu kamuoyuna tanıttı. "Salıq Kuzöt (Vergi Nöbeti/Gözlemi)" adı verilen otomatik vergi analizi platformu, ülkede faaliyet gösteren tüm vatandaşların ve şirketlerin vergi durumlarının çevrim içi ortamda takip edilmesine olanak tanıyor.

Şıkmamatov tarafından yapılan açıklamada, daha önce vergi ödemeleri, sigorta primleri ve mali tablolara ilişkin verilerin manuel olarak farklı kurumlardan toplandığı, ancak yeni sistemle tüm bu süreçlerin entegre edilerek operasyonel verimliliğin artırıldığı ifade edildi. Sistemin tanıtımı sırasında, devlet bütçe gelirlerinin bölge, ilçe ve şehir bazlı detaylı raporlama özellikleri ile vergi yükümlülüklerini yerine getirmeyen işletmelerin anlık tespiti gibi fonksiyonlar uygulamalı olarak gösterildi.

Macaristan Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Macaristan ve Ukrayna-Rusya Savaşı: Ocak Ayı

5 Ocak'ta Macaristan Başbakanı Viktor Orbán, Macaristan'ın Ukrayna'ya “para vermeyeceğini” ve asker veya silah göndermeyeceğini söyledi.

26 Ocak'ta Orbán, Ukrayna büyükelçisini çağırarak Kiev'i yaklaşan seçimlere “koordineli bir müdahale girişimi” yapmakla suçladı.

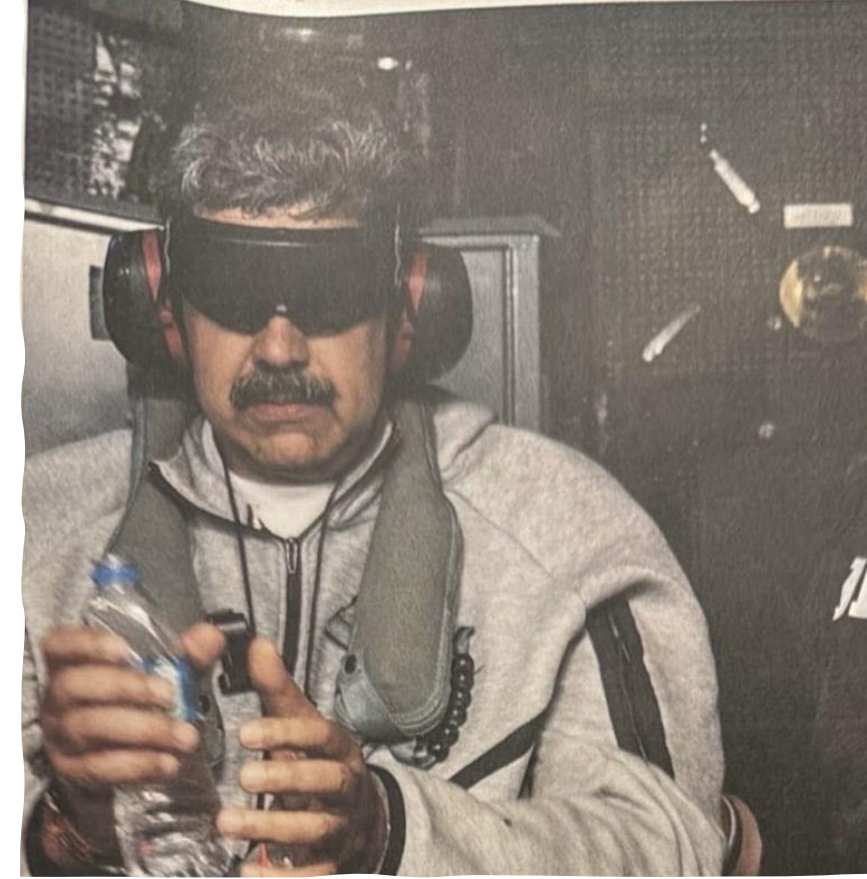
Ukrayna Dışişleri Bakanlığı, iddiaya bir yanıt vermedi.

Macaristan, AB'nin Venezuela'ya Bakışı Hakkında Eleştirilerde Bulundu

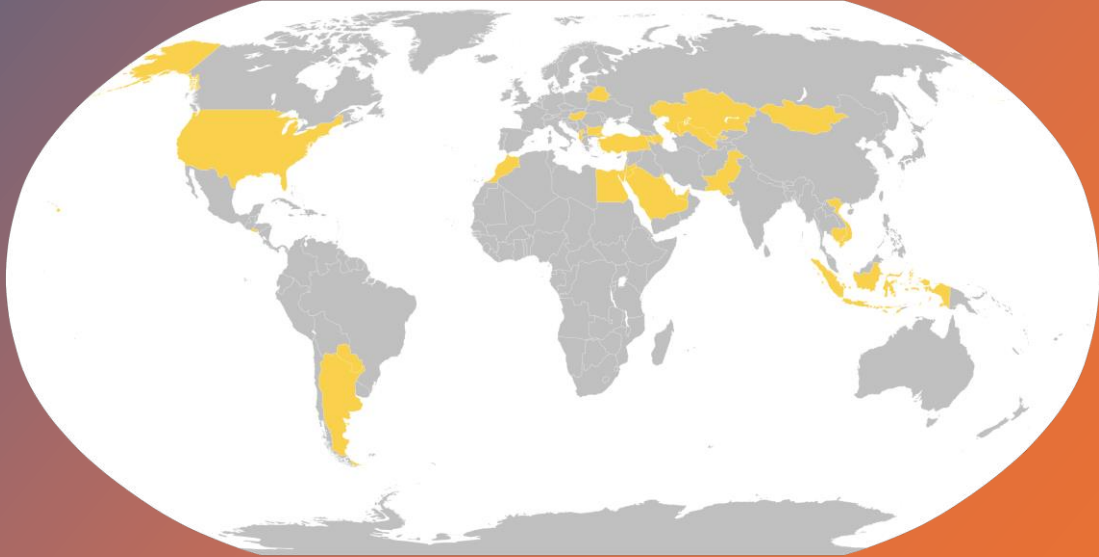
Avrupa Birliği'nin (AB) 26 üye devleti, Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) 3 Ocak'ta Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro'yu zorla alıkoymasının ardından uluslararası hukuka saygı çağrısında bulundu. Macaristan 5 Ocak'ta bu çağrıya açıkça karşı çıktı.

Orbán, ABD'nin Venezuela'ya müdahalesinin enerji piyasaları açısından olumlu sonuçlar doğurabileceğini ileri sürdü. ABD'nin Venezuela ile birlikte dünya petrol rezervlerinin yüzde 40-50'sini kontrol edebilir hale gelmesinin küresel enerji fiyatlarını etkileyecek bir güç yaratacağını söyledi. Bu durumun Macaristan için daha elverişli bir enerji ortamı oluşturabileceğini savundu.

Bariş Kurulu'na Üye Ülkeler

Macaristan, Bariş Kurulu'na Katıldı

ABD Başkanı Donald Trump'ın geçtiğimiz Eylül ayında tasarısına başladığı Filistin için bariş planı Arap Dünyası, Avrupa ve Birleşmiş Milletler (BM) yetkilileri tarafından desteklendi. Bu sürecin sonucunda “Bariş Kurulu” adlı yeni bir uluslararası örgüt BM desteğiyle kuruldu. Örgütün amacı Filistin'in bariş sürecinde dönüşümünü ve birliğini sağlama olarak belirlendi.

18 Ocak'ta Trump, Orbán'ı ve farklı ülkelerin liderlerini “Bariş Kurulu”na davet etti. Orbán'ın teklifi kabul etmesi ile Macaristan ilk üyelere birisi oldu.

Macaristan dışında Türk Dünyası'ndan; Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Özbekistan'da örgüte üye oldu.

PFE, AB-Mercosur Antlaşmasının Önüne Geçti

20 Ocak'ta AB-Mercosur ticaret anlaşması planı, Strazburg'da birçok AB ülkesinden gelen çiftçiler tarafından protesto edildi.

21 Ocak'ta ise anlaşma parlamentodan geçemedi. Orbán'ın partisi Fidesz gibi sağcı ve Avrupa-şüphecisi partilerin oluşturduğu Avrupa İçin Vatanseverler (PFE), anlaşmanın Avrupa Adalet Divanı'na taşınması için Avrupa Parlamentosu'na baskı yaptı ve Avrupa Komisyonu (AK) aleyhine gensoru verdi.

Fidesz milletvekili Csaba Dömötör, süreci "Avrupalı çiftçiler için bir zafer" olarak nitelendirdi. 22 Ocak'taki gensoru oylamasında ise AK Başkanı Ursula von der Leyen görevini sürdürdü.

Ana Muhalefet Dış Politika Planlarını Açıkladı

Ana muhalefet olan merkez sağıc ve Avrupa-yanlısı Tisza Partisi, birkaç aydır yapılan anketlerde birinciliğini korumaya devam ediyor. Partinin Genel Başkanı Peter Magyar, 24 Ocak'ta dış politika konusunda danışman olarak enerji diplomasisi uzmanı Anita Orbán'ı (Victor Orbán ile bir akrabalığı söz konusu değil) partisine atadı.

Atamanın ardından yaptığı konuşmada seçildikten sonra AB ve NATO ile ilişkilerin geliştirileceğini belirtti. Rusya ile ilişkilerin ise bitirilmeyeceğini, “pragmatik” bir düzlemde devam edeceğini belirtti.

Magyar, daha önce yaptığı konuşmalarda Rusya'nın seçimlere sızmaya çalıştığını iddia etmişti. Ayrıca Rusya ile ilişkilerinin tamamen baştan yapılandırılacağını söylemişti.

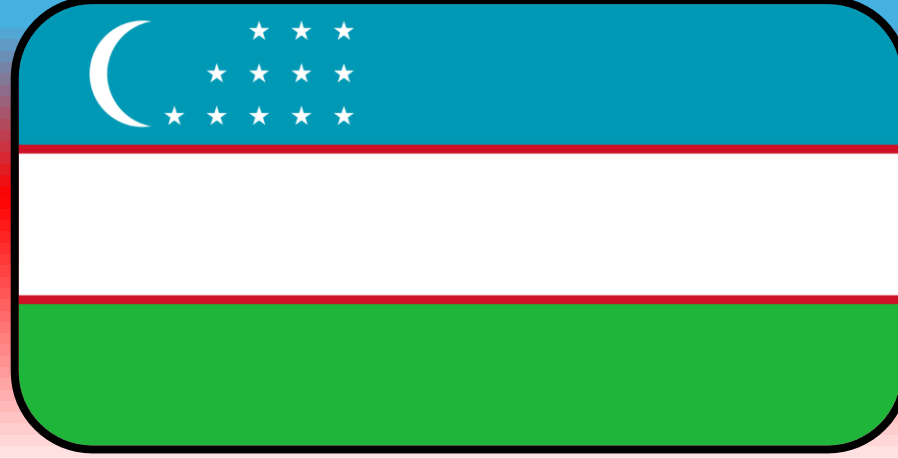
LGBTQ+ Haklarına Yönelik Baskılar Sürdürülüyor

28 Ocak'ta, Macar savcılar muhalefetteki Diyalog-Yeşilin Partisi (PM) üyesi ve Budapeşte Belediye Başkanı Gergely Karácsony'yi yasaklanan 2025 Onur Yürüyüşü'nü organize etmekle suçladı. Yargılama olmadan kendisine para cezası verilmesini talep ediyorlar.

Karácsony, polis onayı gerektirmeyen bir belediye etkinliği olarak barışçıl bir mitinge öncülük etmiş ve rekor sayıda katılımcı toplamıştı.

Eleştirmenler, bu suçlamanın 12 Nisan'da yapılacak seçimler öncesinde demokratik özgürlüklere yönelik daha geniş kapsamlı bir baskının parçası olduğunu söylüyor.

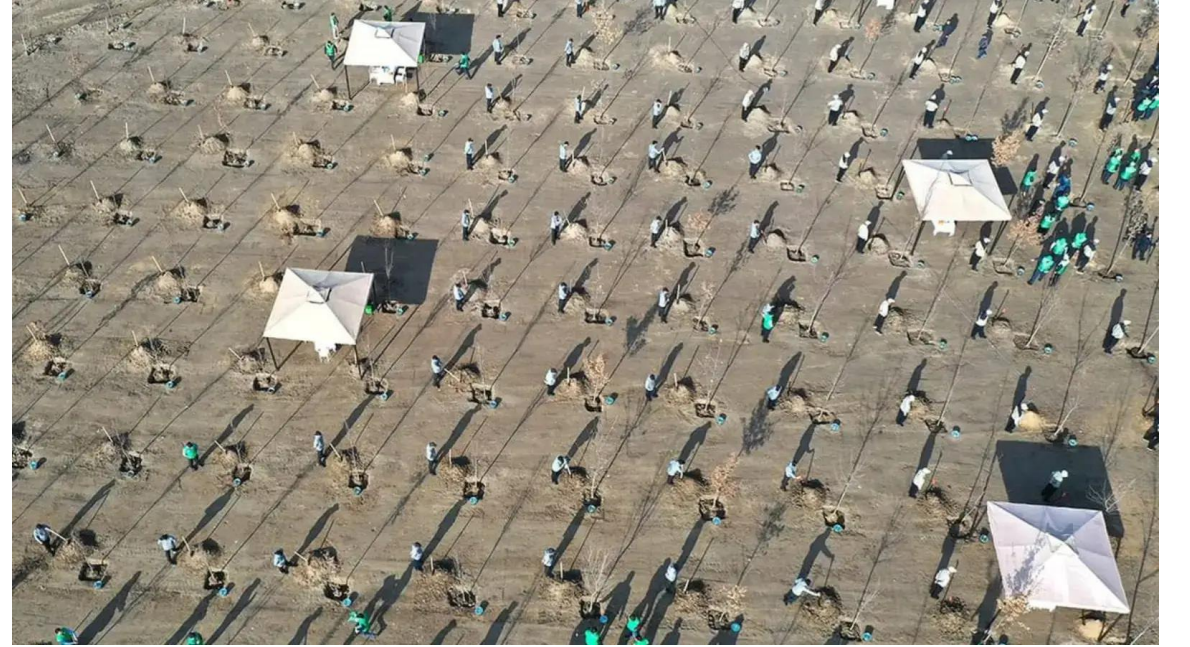
Özbekistan Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Yeşil Makon Projesi: Özbekistan'da Ekoloji ve Yeşil Çevre İnşası

3 Ocak'ta Özbekistan'daki ekolojik durumu iyileştirmeye ve halkın yaşam koşullarını kapsamlı biçimde optimize etmeye yönelik "Yeşil Makon" ulusal projesi hazırlandı. "Özbekistan-2030" strateji taslağına göre bu projenin hedefleri arasında; her yıl 200 milyon ağaç dikmek ve bakımını sağlamak, şehir alanlarının yeşil alanlarla kaplanma oranını %30'a çıkarmak, yeşil park sayısını 1023'e çıkarmak, işletmeler tarafından her yıl 10 milyon fidan dikmek, Taşkent'te 4450 hektar yeni yeşil alan oluşturmak yer aldı.

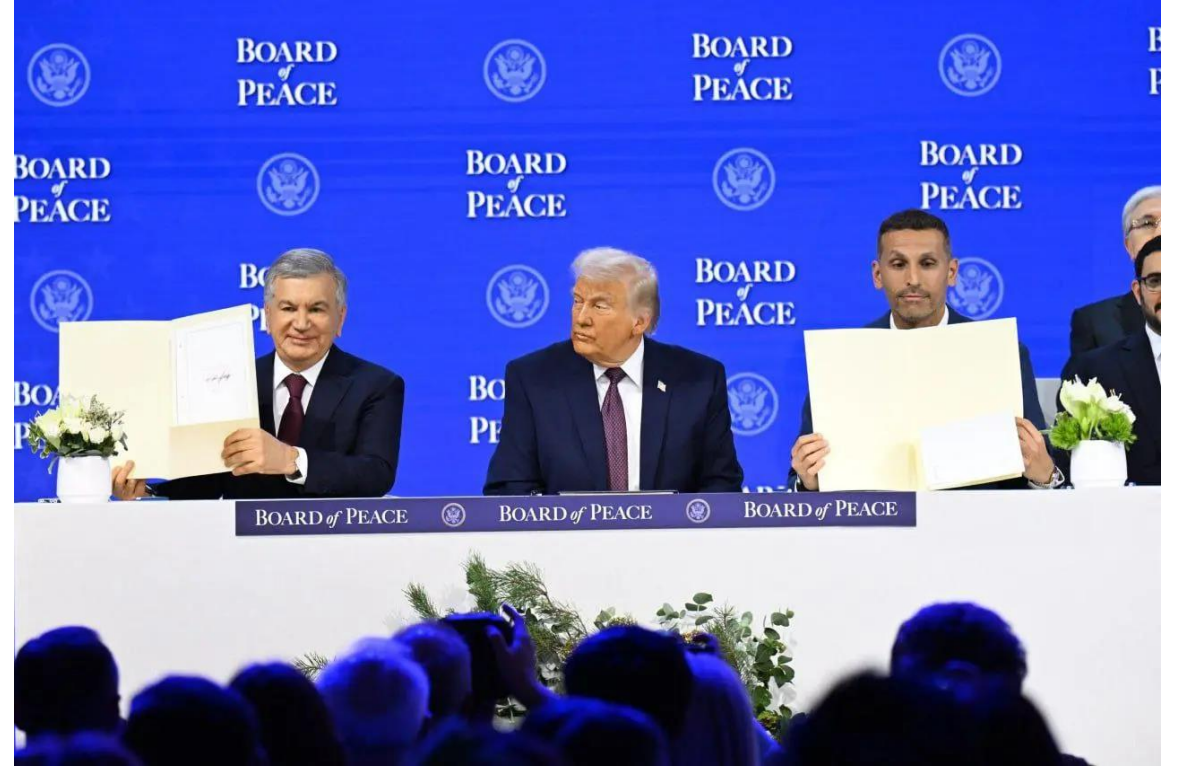
Taşkent'te Stratejik Ortaklık Yeni Bir Aşamaya Geçiyor

19 Ocak'ta Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Taşkent'te İtalya Başbakanı Giorgia Meloni ile görüştü. Görüşmede Özbekistan-İtalya stratejik ortaklığının daha da güçlendirilmesi ve iş birliğinin somut projeler üzerinden genişletilmesi konuları ele alındı. Ticaret hacmi ile ortak girişim sayısının istikrarlı biçimde arttığı, ayrıca bölgeler arası iş birliğinin geliştiği belirtildi. Ekonomik iş birliğinde ise tekstil, jeoloji, enerji, kimya ve inşaat malzemeleri sektörlerinde ortak projelerin hayata geçirilmesi konusunda mutabakata varıldı.

Şevket Mirziyoyev, Davos'ta Barış Kurulu Yönetmeliğini İmzaladı

22 Ocak'ta Şevket Mirziyoyev, İsviçre'nin Davos şehrinde "Barış Kurulu" tüzüğü'nün imzalanması törenine katıldı. Cumhurbaşkanlığı basın servisine göre, "Barış Kurulu"nun kurulması, Özbekistan'ın barışın güçlendirilmesine ve çok yönlü iş birliğinin desteklenmesine yönelik dış politikasının öncelikli yönleriyle uyumlu olduğu belirtildi. Ayrıca, bu adım ile Özbekistan'ın konseyin faaliyetlerine tutarlı bir şekilde katılmaya, kurucu devletler ve uluslararası ortaklarla yakın iş birliği içinde yetkilerini uygulamaya hazır olduğunu gösterdi.

Ankara'da Mirziyoyev ve Erdođan Yeni Bir Anlaşma Paketi İmzaladı

29 Ocak'ta, Ankara'da düzenlenen Özbekistan-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin dördüncü toplantısının ardından, Şevket Mirziyoyev ve Recep Tayyip Erdođan ikili belge imzaladı. İmzalanan belge ile ülkeler arasındaki çok yönlü ortaklığın daha da güçlendirilmesi ve pratik iş birliğinin genişletilmesi amaçlandı. Belgede sağlık, eğitim ve askeri tıp alanlarında karşılıklı iş birliği, uluslararası ulaşım koridorlarının geliştirilmesi konusunda iş birliği, 2026-2027 yılları için Dışişleri Bakanlıkları arasında iş birliği programı ve 2026-2027 yılları için kültür alanında iş birliği planı gibi birçok konu ele alındı.

Türkmenistan Cumhuriyeti

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Mahaçkala Deniz Ticaret Limanı, Trans-Hazar Ulaşım Koridorunda Türkmenistan ile İş Birliğini Genişletecek

14 Ocak tarihindeki habere göre; Mahaçkala Deniz Ticaret Limanı 2026 yılında Türkmenistan, Kazakistan ve Kırgızistan ile iş birliğini güçlendirmeyi planlıyor. Liman, özellikle Çin'den gelen yüklerin Trans-Hazar Taşımacılık Koridoru üzerinden taşınmasına odaklanıyor.

Hazar Denizi'ndeki buzsuz ve derin su limanlarından biri olan Mahaçkala Limanı, Güney Rusya'yı Orta Asya, İran ve Kafkasya'ya bağlayan stratejik bir merkez konumunda bulunuyor. Liman işletmesi, Kuzey-Güney ulaşım koridoru kapsamında Mumbai-Mahaçkala hattındaki çok modlu taşımacılık maliyetlerini yarıya indirmeyi başardı.

Mahaçkala Limanı'nın başlıca ortakları İran, Hindistan, Çin ve Orta Asya ülkeleri olurken, kargo taşımacılığı doğu ve güney yönlü olarak gelişiyor. Liman yönetimi, 2030 yılına kadar Türkmenistan, İran ve Kazakistan limanlarıyla düzenli feribot seferleri başlatmayı hedefliyor.

Türkmenistan ve Filistin İlişkileri Görüşüldü

16 Ocak'ta Türkmenistan Dışışleri Bakan Yardımcısı Mehri Beşimova, Filistin Devleti'nin Türkmenistan'daki Olağanüstü ve Tam Yetkili Büyükelçisi Rana Abu Hijleh ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Toplantıda, Türkmenistan ile Filistin arasındaki ilişkiler kapsamında tarafları ilgilendiren güncel konular ele alındı. Ayrıca bazı bölgesel ve uluslararası meseleler hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Görüşmede, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov'un liderliğinde yürütülen dış politikanın insani yönü özellikle vurgulandı. Taraflar, karşılıklı anlayış ve iş birliğinin önemine dikkat çekti.

Birleşmiş Milletler, Türkmenistan'ın Dijital Ekonomi Geliştirme Stratejisini Destekliyor

19 Ocak'ta Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Türkmenistan'ın Dijital Ekonomisinin Geliştirilmesi Konsepti ile 2026–2028 Devlet Programı'nın hazırlanmasına destek verdi.

UNDP desteğiyle mali raporlama ve Ulusal Hesaplar Sistemi'ne yönelik metodolojilerde yenilikler hayata geçirildi. İhracat ve ithalat işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla “Tek Pencere” sistemi kapsamında gümrüklerde risk yönetimi güçlendirildi.

Uluslararası Demiryolu Yük Taşıma Anlaşması demiryolu sevk irsaliyesinin elektronik eşdeğerinin pilot uygulaması, Türkmenistan'ın uluslararası en iyi uygulamalara yaklaşmasını sağladı. Ayrıca UNDP, dört mesleki eğitim kurumuna modern Bilgi Teknolojileri altyapısı kazandırdı ve yüzü aşkın gence dijital alanda eğitim verdi.

Türkmenistan Parlamentosu'nda Avrupa Birliği (AB) Orta Asya Özel Temsilcisi ile Görüşme Gerçekleştirildi

23 Ocak tarihindeki habere göre Türkmenistan Parlamentosu Başkanı D. Gülmanova, AB Orta Asya Özel Temsilcisi Eduards Stiprais ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Toplantıda, Türkmenistan'ın iç politikası ve barışçıl dış politika öncelikleri ile parlamentonun çalışmaları hakkında bilgi verildi. Avrupa Birliği dâhil uluslararası kuruluşlarla olan iş birliğinin, Türkmenistan dış politikasının temel unsurlarından biri olduğu vurgulandı.

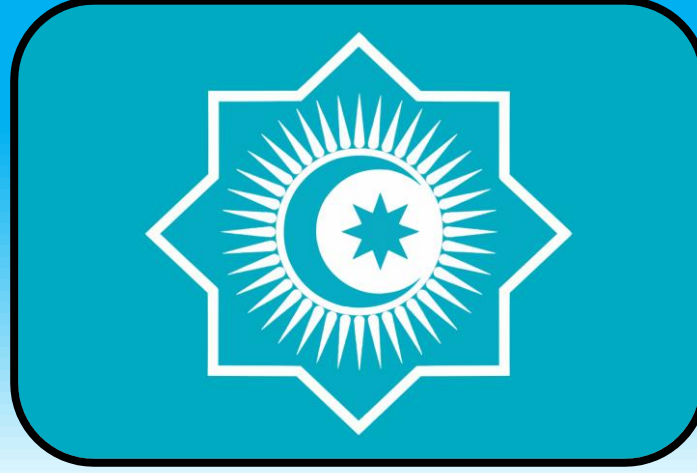
Türkmenistan ve Afganistan, Türkmenistan-Afganistan-Pakistan- Hindistan (TAPI) Doğalgaz Boru Hattının İnşasını Görüştü

29 Ocak tarihindeki habere göre Türkmenistan ve Afganistan, TAPI doğalgaz boru hattı projesinin son durumunu görüştü. Görüşme, Türkmenistan'ın Afganistan Büyükelçisi ile Afganistan Maden ve Petrol Bakanı arasında gerçekleşti.

Taraflar, Herat'a uzanan doğalgaz boru hattının bu yılın sonuna kadar tamamlanmasını hedeflediklerini açıkladı. Afganistan'ın Herat vilayetinde hattın 91 kilometrelik bölümünde altyapı ve boru döşeme hazırlıkları tamamlandı.

Toplam uzunluğu yaklaşık 1.814 kilometre olan TAPI boru hattının hayata geçmesiyle Afganistan'ın yılda 1 milyar doların üzerinde, Pakistan'ın ise 200–250 milyon dolar gelir elde etmesi bekleniyor. Proje, bölgesel enerji iş birliği açısından stratejik önem taşıyor.

Türk Devletleri Teşkilatı

Ocak Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Uluslararası Diplomasi Ekseninde Türk Dünyası: Viyana Türk Haftası ve Çok Taraflı Etkileşim

12-15 Ocak tarihlerinde Viyana’da gerçekleştirilen “Türk Haftası”, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Üye Devletlerini, uluslararası kuruluşları ve diplomatik misyonları ortak bir paydada buluşturarak, Türk Dünyası’nın kültürel mirasını ve ivme kazanan küresel etkinliğini çıkardı.

TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanıçbek Ömüraliyev; ulaştırma, ticaretin kolaylaştırılması ve sosyokültürel etkileşim alanlarında yürüttüğü girişimlerin, bu tarihi mirasın devamı niteliği taşıdığını vurguladı. Bu organizasyon, teşkilatın çok taraflı diplomatik görünürlüğüne güçlendirirken Türk Dünyası’nın stratejik vizyonunu ve iş birliğini bütüncül bir perspektifle yansıttı.

TDT: Görüşmeler

12 Ocak tarihinde Ömür Aliyev Birleşmiş Milletler Uzay İşleri Ofisi (UNOOSA) Genel Direktör Yardımcısı Driss El Hadani ile bir araya geldi. Görüşmede, TDT ile Birleşmiş Milletler Uzay İşleri Ofisi arasında kapasite geliştirme, uydu teknolojileri, sürdürülebilir kalkınma amaçlı uzay uygulamaları ve uzayın kullanımı ve olası iş birliği alanları ele alındı.

12 Ocak'ta, Ömür Aliyev, Viyana Uluslararası Merkezi'nde Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) Genel Direktör Yardımcısı Fatou Haidara ile bir araya geldi. Görüşmede, sanayi kalkınması, yenilikçilik, küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, sürdürülebilir sanayileşme ve ekonomik büyüme alanlarında TDT ile UNIDO arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi konuları yer aldı.

Ömür Aliyev, 12 Ocak'ta, Birleşmiş Milletler Viyana Ofisi'nde Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) Genel Direktörü Rafael Mariano Grossi ile gerçekleştirdiği görüşmede, TDT ile IAEA arasında özellikle nükleer güvenlik, nükleer enerjinin kullanımı, teknik iş birliği ve kapasite geliştirme alanlarında diyalog ve iş birliğinin güçlendirilmesi konularında görüş alışverişinde bulundu.

27 Ocakta Ömür Aliyev, İstanbul'da TDT Sekreteryasında Japonya Dışişleri Bakanlığı Kıdemli Bakan Yardımcısı Namazu Hiroyuki ile bir araya geldi. Taraflar TDT ile Japonya arasında karşılıklı çıkarlara dayalı iş birliği alanlarının araştırılmasının önemini vurguladı.

Sakarya Üniversitesi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ülke Araştırmacıları

Azerbaycan

**Emir
Yılmaz**

Kazakistan

**Aslı Nur
Halil**

Kırgızistan

**Erdem
Yılmaz**

KKTC

**Emir
Karakoç**

Macaristan

**Muhammed
Çağrı
Turhan**

Özbekistan

**Gizem Özen
&
Nurmuhammed
Rustemov**

Türkmenistan

**Merve
Albayrak
&
Merve
Boyun**

TDT

**Zişan
Demirkan
&
Hatice
Çoban**

Yararlanılan Kaynaklar:

- 525.az
- avim.ogr.tr
- edition.cnn.com
- hungarytoday.hu
- miniszterelnok.hu
- tr.euronews.com
- trthaber.com
- turkkon.org
- <https://24.kg/kyrgyzcha/>
- <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
- <https://egemen.kz/>
- <https://kg.akipress.org/>
- <https://haberkibris.com/>
- <https://en.apa.az/>
- <https://qazinform.com/>
- <https://kun.uz/>
- <https://www.iqair.com/>
- <https://turkmenportal.com>
- <https://tr.wikipedia.org/>
- <https://www.aa.com.tr/tr>
- <https://www.azattyk.org/news>
- <https://www.bbc.com/kyrgyz>
- <https://www.election.gov.kz/>
- <https://www.kibrispostasi.com/>
- <https://www.kibrisgazetesi.com/>
- <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
- <https://qha.com.tr/>
- <https://xabardor.uz/uz/>
- <https://tmrl.gov.tm/tk/news>
- <https://www.sondakika.com>
- <https://www.milatgazetesi.com/>
- <https://tr.kabar.kg/>
- <https://abouthungary.hu/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- <https://www.kazakistan.kz>
- <https://www.uzdaily.uz/ru>
- <https://www.yeniduzen.com>
- <https://www.ombudsman.gov.tr/>
- <https://www.kktcb.org/tr>
- <https://www.sozcu.com.tr/>
- <https://www.mfa.gov.tr/>
- <https://www.mynet.com/>
- <https://www.trthaber.com/>
- <https://www.atavatan-turkmenistan>
- <https://tdh.gov.tm/tk>
- <https://www.azathabar.com/z/2246>
- <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
- <https://www.voaturkce.com/>
- <https://www.azattyk.org/>
- <https://www.eunews.it/>
- <https://www.hungarianconservative.com/>
- <https://www.turkmenhabar.com/>
- <https://jeyhun.news/>
- <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
- <https://caa.gov.tm/>
- <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
- <https://www.sondakika.com/>
- <https://www.turkmenturkbank.com>
- <https://orient.tm/tm>
- <https://business.com.tm/tr/>
- <https://www.ntv.com.tr/>
- <https://www.washingtonpost.com/>
- <https://turkmentv.gov.tm/>
- <https://business.com.tm/>
- <https://metbugat.gov.tm/>
- <https://www.tv7israelnews.com/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.